

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	262
Land:	Rusland
Kilde:	Landinfo
Titel:	Termanotat. Ingusjetia: Sikkerhetssituasjonen, menneskerettigheter og utsatte grupper.
Udgivet:	26. oktober 2011
Optaget på baggrundsmaterialet:	23. november 2011

Temanotat

**Ingusjetia: Sikkerhetssituasjonen,
menneskerettigheter og utsatte
grupper**

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Justisdepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver.

Landinfos rapporter og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

Opplysningene som blir lagt fram i rapportene og temanotatene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos rapporter og temanotater er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som rapportene omhandler.

© Landinfo 2011

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Storgaten 33 A

Postboks 8108 Dep

N-0032 Oslo

Tel: 23 30 94 70

Fax: 23 30 90 00

E-post: mail@landinfo.no

www.landinfo.no

Temanotat **Ingusjetia: Sikkerhetssituasjonen, menneskerettigheter og utsatte grupper**

SUMMARY

The security situation in Ingushetia has deteriorated over the last years, with 2009 as the worst year yet when it comes to acts of violence and casualties. The situation has exceeded Chechnya when it comes to the number of violent incidents and casualties. The amount of violent incidents fell in 2010, most likely due to the capture of several leaders of the Ingush insurgency, but experts describe the situation as volatile. Fundamentalist Islamic rebels fight against Ingush law enforcement officers and Russian federal forces, and young men are recruited to the rebel groups. The authorities combat the rebels, often described as using brutal methods where innocent young men can be targeted.

SAMMENDRAG

Sikkerhetssituasjonen i Ingusjetia har utviklet seg i en negativ retning i flere år, og 2009 ble vurdert som det verste året hittil. Sikkerhetssituasjonen omtales som dårligere enn i Tsjetsjenia. Til tross for at antallet voldshendelser sank betydelig i 2010 og 2011, beskriver eksperter imidlertid situasjonen som ustabil og mener at den kan endre seg raskt. De fundamentalistiske islamske opprørerne har trappet opp sin aktivitet, og det rekrutteres fortløpende medlemmer til opprørsbevegelsen. Myndighetene slår ned på opprørsvirksomheten, og blir kritisert for å gå frem med brutal hånd. Uskyldige har blitt rammet i jakten på opprørere. Samtidig slår opprørerne tilbake mot myndighetspersoner og mot personer som ikke følger deres fundamentalistiske tolkning av islam.

INNHold

1. Innledning	6
2. Den generelle sikkerhetssituasjonen	6
2.1 Historikk	6
2.2 Utviklingen av sikkerhetssituasjonen 2002 til 2008.....	7
2.3 President Jevkurov og hans styre.....	8
2.4 Antall voldshendelser og drepte fra 2008 og frem til i dag	9
2.4.1 Voldshendelser	9
2.4.2 Drepte.....	11
3. De ingusjetiske opprørerne	11
3.1 Organisering	11
3.2 Antall, ideologi og rekruttering	12
3.2.1 Antall	12
3.2.2 Ideologi	12
3.2.3 Rekruttering.....	13
3.3 Aksjoner	14
4. Myndighetenes reaksjoner på reell og antatt opprørsvirksomhet	15
4.1 Hvem foretar aksjonene mot opprørere/mistenkte opprørere?	16
4.2 Er aksjonene mot opprørerne målrettede?	17
4.3 Bruk av tortur	17
4.4 Løslatelser mot betaling av bestikkelser.....	18
5. Hvem mistenkes for opprørsvirksomhet?	18
5.1 Slektninger og kontakter av opprørerne	19
5.2 Strengt praktiserende muslimer	20
6. Situasjonen for de som bistår opprørere	21
7. Andre utsatte grupper	22
7.1 Myndighetspersoner	22
7.2 Menneskerettighetsaktivister	22
7.3 Opposisjonelle	23
7.4 Ikke-ingusjere, folk som selger alkohol, prostituerte og religiøse ledere	24
8. Referanser.....	25

Vedlegg 1 - Kart over Ingusjetia og Tsjetsjenia

Vedlegg 2 - Kart over Ingusjetia

1. INNLEDNING

Mens krigen raste i naborepublikken Tsjetsjenia fra 1994-1996 og på begynnelsen av 2000-tallet, var det relativt fredelig i Ingusjetia. Ingusjetia strevde med å komme seg på fote økonomisk som selvstendig delrepublikk i Den russiske føderasjonen, da den på begynnelsen av den andre tsjetsjenske krigen (1999) tok imot flere hundre tusen internflyktninger fra Tsjetsjenia. Dette, i tillegg til at ingusjetiske myndigheter bistod tsjetsjenske myndigheter med å lete etter tsjetsjenske separatister på ingusjetisk territorium, markerte begynnelsen på det som har blitt en svært urolig og spent situasjon i Russlands minste autonome enhet. De som markerte motstand mot sittende ingusjetiske myndigheter ble gradvis mer islamistiske, og konflikten står i dag mellom ingusjetisk politi og føderale sikkerhetsstyrker på den ene siden og radikale islamister på den andre. Skiftet av president førte i 2008 til en kortvarig periode med nedgang i voldshandlinger, mens situasjonen i 2009 utviklet seg til å bli mer voldelig enn noen gang tidligere. I 2010 og første halvdel av 2011 har situasjonen roet seg noe ned.

Notatet beskriver dagens sikkerhets- og menneskerettighetssituasjon i Ingusjetia, og situasjonen for spesielt utsatte grupper.

Det gis først en redegjørelse for utviklingen av sikkerhetssituasjonen generelt. Nærmere bestemt sees det på omfanget av voldshendelser de senere år og hvem de rettes mot, i tillegg til antall drepte på begge sider av konflikten, inkludert sivile. Deretter sies det noe om hvem opprørerne i Ingusjetia er og hva de kjemper for. Siste del av notatet omfatter grupper som kan være utsatt, og spesielt om personer som mistenkes for å være opprørere. Avslutningsvis omtales menneskerettighetssituasjonen for andre grupper.

Notatet er en oppdatering av et tidligere notat med samme navn datert 19. april 2010. Det baserer seg på skriftlige kilder fra blant annet menneskerettighetsorganisasjoner, nyhetsbaser og forskningsstiftelser. En del informasjon er også basert på samtaler med ulike kilder under en tjenestereise til Nord-Kaukasus, blant annet Ingusjetia, i juni 2009, og til Moskva i februar 2010, da Landinfo møtte med kilder som var godt informerte om situasjonen i Ingusjetia.

2. DEN GENERELLE SIKKERHETSSITUASJONEN

2.1 HISTORIKK

Ingusjetia ligger i Nord-Kaukasus, mellom Nord-Ossetia i vest og Tsjetsjenia i øst, ved grensen mot Georgia. Det er den minste delrepublikken i Russland med sine ca. 4000 kvadratkilometer¹, og har 413 000 innbyggere ifølge folketellingen som ble gjennomført i oktober 2010. Hovedstaden er Magas, mens den største byen er Nazran med rundt 90 000 innbyggere (Wikipedia u.å).

¹ Det er ca. 15 mil fra nord til sør, og 7 mil fra vest til øst.

Det er store likhetstrekk mellom ingusjerne og tsjetsjenerne. De betegnes av ulike kilder som ett folk, Vainakh-folket. Språkene er nært beslektet, begge områder er klaninndelte, og religionen er islam (Landinfo 2008).²

Ingusjetia ble en egen delrepublikk i den russiske føderasjonen i 1992. Frem til 1992 hadde Ingusjetia vært en del av Den tsjetsjensk-ingusjetiske republikken, men etter at tsjetsjenske nasjonalister tok makten i 1991 og erklærte seg uavhengig av Russland, ble Den tsjetsjensk-ingusjetiske republikken delt i to (Landinfo 2008, s. 3).

På 1990-tallet og begynnelsen av 2000-tallet var Ingusjetia sikkerhetsmessig en relativt rolig republikk. I motsetning til tsjetsjenerne, har ingusjerne stort sett alltid vært lojale mot Kreml. De har ikke ønsket seg selvstendighet og løsrivelse slik som tsjetsjenerne. En av grunnene til dette kan være at området er lite og fattig og helt avhengig av føderale pengeoverføringer (Landinfo 2008, s. 3). Mens krigene herjet i Tsjetsjenia på 1990- og 2000-tallet, søkte tusenvis av flyktninger tilflukt i Ingusjetia.³ Dette ble en stor belastning for det ingusjetiske samfunnet, blant annet som en følge av at økonomien ikke fikk utvikle seg. Dårlige økonomiske forhold sees på som én årsak til den urolige situasjonen som i dag preger Ingusjetia (Landinfo 2008).

I 2002 tok Murat Zjazikov over makten, etter den forholdsvis populære presidenten, Ruslan Ausjev. Kort tid etter at Zjazikov kom til makten, ble det bestemt at flyktingleirene som huset tsjetsjenske internflyktninger skulle stenge. Føderale og ingusjetiske myndigheter mente at det befant seg tsjetsjenske opprørere blant flyktingene i teltleirene, og det ble rapportert om pågripelser av tsjetsjenske internflyktninger i leirene. Ingusjetiske myndigheter stengte den siste leiren i juni 2004 (HRW 2008, s. 14).

2.2 UTVIKLINGEN AV SIKKERHETSSITUASJONEN 2002 TIL 2008

Fra ca. 2002 har sikkerhetssituasjonen i delrepublikken utviklet seg i en negativ retning. Pågripelser og forsvinninger i 2002 og 2003 rammet først og fremst de tsjetsjenske internflyktingene (HRW 2008, s. 15-16). Samtidig viste Zjazikov seg som en svak president, og ble stadig mer upopulær. Situasjonen tilspisset seg i 2004, som følge av at flere hundre opprørere fra Ingusjetia og Tsjetsjenia, ledet an av den kjente tsjetsjenske opprøreren Sjamil Basajev, den 21. juni 2004 gikk til angrep på ulike myndighets- og sikkerhetsstrukturer i delrepublikken. Nærmere 100 mennesker ble drept, hvorav de fleste var politi og personer fra sikkerhetsstrukturene (Bigg 2009; RIA Novosti 2006).

Ingusjetia opplevde spredte og mindre voldsepisoder i perioden frem til 2006. Fra 2007 forverret situasjonen seg betraktelig (Landinfo 2008), og det forekom en økning i antall overgrep begått av opprørere mot myndighetspersoner. Mens det i 2006 ble registrert 37 angrep på politimenn, ble det i 2007 registrert 86 angrep (tall fra innenriksdepartementet i Ingusjetia). Sommeren og høsten 2007 ble myndighetsorganer og ulike sikkerhetsstrukturer som politi og militære utsatt for angrep av militante opprørere flere ganger i uken, og i perioder daglig (HRW 2008,

² Størstedelen av befolkningen i Nord-kaukasus er muslimer og tilhører *sunni*-islam. De fleste er igjen *sufier*, tilknyttet ulike *sufi*-ordener (som praktiserer muslimsk mystisisme).

³ I 2000 befant det seg omtrent 240 000 internflyktninger i Ingusjetia (Landinfo 2008).

s. 21, 23). Myndighetene svarte med aksjoner for å ta de skyldige, og ifølge den russiske menneskerettighetsorganisasjonen Memorial (2008b) og Human Rights Watch (HRW 2008) ble uskyldige rammet i disse aksjonene. Myndighetene ble kritisert for å gå ukritisk til verks og bruke hardhendte virkemidler for å ta opprørere. Som et forsøk på å dempe det voksende opprøret i Ingusjetia, utplasserte føderale myndigheter i juli 2007 et par tusen soldater fra det russiske innenriksministeriet (MVD) i delrepublikken (HRW 2008, s. 23).

Ifølge kilder som Memorial (2008b) og HRW (HRW 2008) stod føderale sikkerhetsstyrker bak en rekke drap og bortføringer av sivile. Dette skjedde som regel i forbindelse med “spesialoperasjoner”, hvor det hendte at hele landsbyer ble avstengt. De samme kildene hevder at mistenkte ble skutt under spesialoperasjoner, med den begrunnelse at vedkommende hadde gjort væpnet motstand. I en del tilfeller hevdet vitner det motsatte.

Til tross for økningen i antall voldsepisoder i 2007, mente daværende president Zjazikov at situasjonen i delrepublikken var rolig (Jamestown Foundation 2007).

2.3 PRESIDENT JEVKUROV OG HANS STYRE

Voldsepisodene som preget Ingusjetia i 2007, fortsatte inn i 2008 og økte i hyppighet. President Zjazikov ble stadig mer upopulær, og befolkningen og den politiske opposisjonen anklaget ham for ikke å gjøre noe med volden, den dårlige økonomiske situasjonen og korrupsjonen som rådet i delrepublikken.

En del opposisjonelle og menneskerettighetsforkjempere beskrev i 2008 situasjonen i Ingusjetia som “borgerkrigsliknende” med voldsaksjoner omtrent daglig (Bigg 2008).

Den 31. august 2008 ble eieren av det regimekritiske nettstedet Ingushetiya.ru, Magomed Jevlojev, drept i forbindelse med at han ble anholdt av ingusjetiske myndigheter. Drapet vekket sterke reaksjoner, og ble etterfulgt av en ytterligere økning i antall voldsepisoder. Samtidig ble det gjennomført en rekke attentater mot høytstående myndighetspersoner i Ingusjetia, hvorav de fleste var slektninger av daværende president Zjazikov (Memorial 2008c). Situasjonen i Ingusjetia ble u håndterlig, og president Zjazikov selv var svært utsatt. I slutten av oktober 2008 foretok Kreml derfor politiske endringer, som mange mente kom svært sent. President Zjazikov ble avsatt og erstattet med Junus Bek-Jevkurov, en etnisk ingusjer med bakgrunn fra militæret.

Jevkurov inntok straks en annen holdning enn Zjazikov. Han fokuserte i langt større grad på å inngå “dialog” med det sivile samfunn. Han avsatte regjeringen, og avholdt raskt møter med den politiske opposisjonen, med menneskerettighetsforkjempere og med familier til drepte eller forsvunne personer. Jevkurov opprettet en såkalt hotline hvor familier til bortførte slektninger kunne varsle fra, satte i gang tiltak for å få bukt med den utstrakte korrupsjonen, og opprettet et forhandlingsorgan som spesielt skulle fokusere på å løse konflikter knyttet til blodhevn. Han opprettet også Det ingusjetiske folkets kongress,⁴ samt et råd bestående av representanter for de ulike

⁴ Et organ bestående av representanter for ingusjeterne. Representantene ble valgt fra byer og landsbyer. Kongressen bestod av 346 representanter samt ti representanter fra NGOer og representanter for folket.

*tejpene*⁵ i håp om å mobilisere deres støtte i kampen mot korrupsjon og bremse rekrutteringen av unge menn til opprørerne (RFE/RL 2009; Memorial 2009b). Slike tiltak bidro, i første omgang, til at befolkningen fikk tiltro til og ga sin støtte til Jevkurov.

Videre har Jevkurov gått i dialog med slektninger til opprørerne, i forsøk på å få dem til å overtale opprørerne til å overgi seg. Dette står i kontrast til naborepublikken Tsjetsjenias president, Ramzan Kadyrov, som flere ganger direkte har ansvarliggjort opprørernes slektninger for opprørernes handlinger. Jevkurov har ved en rekke anledninger oppfordret opprørere til å overgi seg. Ifølge ingusjetiske myndigheter skal dette ha skjedd i 48 tilfeller (RFE/RL 2011c).

Likevel har populariteten til Jevkurov blitt mindre, hvilket man mener har sammenheng med at han ikke har klart å gjøre noe med voldsbruken, korrupsjonen i det offentlige byråkratiet og i domstolene, samt den høye arbeidsledigheten (som reelt sett antas å ligge på over 50 % av den arbeidsføre delen av befolkningen) (RFE/RL 2009; Dzutsev 2011b; RFE/RL 2011c).⁶

Flere av kildene Landinfo intervjuet i Moskva i februar 2010 så på Jevkurov som en modig og progressiv leder, som lytter til menneskerettighetsforkjempere og er villig til å tilgi opprørere. Kildene mente imidlertid at han mangler kontroll over politiet og sikkerhetsstyrkene som er utplassert i Ingusjetia. Landinfo har inntrykk av at dette fremdeles er beskrivende for Jevkurovs styresett.

2.4 ANTALL VOLDSHENDELSER OG DREPTE FRA 2008 OG FREM TIL I DAG

2.4.1 Voldshendelser

Det var en klar økning i antall voldshendelser i Ingusjetia i 2009 sammenlignet med 2008. Ifølge en rapport utgitt av Senter for Strategiske and Internasjonale Studier (CSIS) var det i 2008 registrert totalt 350 voldsepisoder, mens det i 2009 var registrert et sted mellom 400 og 425 (Mendelson, Malarkey and Moore 2010).⁷ 133 voldsepisoder inntraff i Nazran by, 92 episoder i Nazranovskij distrikt og 150 episoder i Sunzjenskij-distriktet. Året 2009 var i tillegg preget av flere til dels omfattende voldsaksjoner, i tillegg til at en rekke profilerte myndighetspersoner ble utsatt for attentater. Blant annet kan det nevnes at assisterende leder for Høyesterett i

⁵ *Tejp* kan oversettes med klan.

⁶ Det uavhengige magasinet Dosh gjorde i mars 2011 en undersøkelse av Jevkurovs og de to foregående presidentene, Aushevs og Zyazikovs, popularitet blant befolkningen. Aushev var klart den mest populære (81,8%), mens Zyazikov og Jevkurov skåret lavt med henholdsvis 9,5% og 8,7%. Det overraskende var at Jevkurov skåret lavere enn sin forgjenger, Zyazikov, som er kjent som en svært upopulær president. Dette kan ha sammenheng med at Jevkurov ikke har klart å innfri løftene om å rydde opp i blant annet den utbredte korrupsjonen i delrepublikken (Mikalchenko 2011). Det kan også ha sammenheng med at han har tatt noen upopulære avgjørelser, blant annet til en viss grad erkjent at det omstridte Prigorodnyj-området tilhører Nord-Ossetia.

⁷ Når CSIS' tall på voldshendelser brukes, omfatter det bortføringer av sivile og militære, bomber (også udetonerte), likvideringer av sivile og militære, angrep begått av opprørere, politi eller militære operasjoner mot opprørere, våpenfunn og ødeleggelse av eiendom begått av opprørere. CSIS bruker først og fremst hendelser rapportert av nyhetsstedene Kavkazkij-uzel som grunnlag for sine tall. Når CSIS begrunner bruken av nyhetsstedet Kavkazkij-uzel som kilde, viser de til at rapporteringer fra dette nyhetsstedet av en rekke øvrige kilder omtales som grundige og pålitelige (CSIS 2008). Kavkazkij-uzel opplyser selv at de henter sine tall fra egne data og åpne kilder.

Ingusjetia, Asa Gazgarijeva, ble skutt og drept den 9. juni 2009. President Jevkurov ble rammet av et selvmordsangrep den 22. juni 2009 og en selvmordsbomber drepte 25 og såret mer enn 200 i Nazran den 17. august 2009 (Hammarberg 2009).

En rekke kilder rapporterer at det har vært færre voldshendelser i 2010 og i 2011. Det er vanskelig å si hvor stor den faktiske nedgangen i voldshandlinger har vært, ettersom ovennevnte kilder definerer "voldshendelser" ulikt, og det ikke foreligger en samlet rapport for slike hendelser for 2010 fra CSIS. Kilder er imidlertid enige om at det har vært en nedgang i antall voldshendelser.⁸ Nedgangen det siste året skyldes trolig en svekket opprørsbevegelse som følge av at flere sentrale ledere i den ingusjetiske opprørsbevegelsen ble pågrepet eller drept våren 2010. Nyhetsstedet Kavkazkij-uzel (2010) opplyser at det i løpet av hele 2010 inntraff 40 eksplosjoner og terrorhandlinger i Ingusjetia.

I tillegg har de største voldsaksjonene som ingusjetiske opprørere har stått bak i 2010 og 2011 blitt gjennomført utenfor Ingusjetia. I september 2010 ble det sentrale markedet i Vladikavkaz i Nord-Ossetia rammet av en selvmordsaksjon, som har blitt knyttet til ingusjetiske opprørere. Flere personer som er mistenkt for å ha vært delaktige i hendelsen er pågrepet (Memorial 2010a). I tillegg ble Domodjedovoflyplassen i Moskva utsatt for et selvmordsangrep i januar 2011. Etterforskning av aksjonen har kommet frem til at aksjonisten var borger av Ingusjetia, ved navn Magomed Jevlojev (Sechin 2011; RFE/RL 2011a).

De siste årene har selvmordsbomber blitt tatt i bruk som aksjonsform over hele Nord-Kaukasus. Selvmordsbombere var brukt en del av tsjetsjenske opprørere i perioden 2002-2005. De aller fleste selvmordsaksjonene i 2009 og 2010 fant sted i Tsjetsjenia, men slike aksjoner ble også brukt i Ingusjetia.⁹ Mens det i 2008 var én selvmordsaksjon i Ingusjetia, var det i 2009 fire slike aksjoner (Mendelson, Malarkey & Moore 2010; UNDSS, foredrag 2009). I 2010 skal det ifølge nyhetsstedet Kavkazkij-uzel (2011a) ha vært to selvmordsaksjoner i delrepublikken.

I løpet av sommer- og høstmånedene 2011 har det imidlertid vært en viss oppblomstring av voldshendelser begått av opprørerne. Som svar på dette har det ved flere anledninger blitt innført militær unntakstilstand med påfølgende anti-terroroperasjoner, blant annet i Malgobek og Nazran.¹⁰ Ulike eksperter er varsomme med å "friskmelde" situasjonen i Ingusjetia, og mener at såfremt opprørsbevegelsen får "reorganisert seg", så vil antageligvis antallet voldshendelser stige på nytt (Dzutsev 2011b; Vachagaev 2011c).

⁸ Kavkazkij-uzel definerer "voldshendelser" som "eksplosjoner og terrorhandlinger", som jo er smalere enn den definisjonen CSIS opererer med (se fotnote 7).

⁹ Doku Umarov annonserte i mai 2009 at den såkalte *Riyad us-salihin shahid*-brigaden er gjenopprettet. Denne gruppen har påtatt seg ansvaret for en rekke selvmordsaksjoner i 2009, deriblant angrepet på president Jevkurov i juni 2009.

¹⁰ Anti-terroroperasjoner i Ingusjetia er styrt av Russlands føderale anti-terrorlovgivning. Denne lovgivningen gir adgang til å innskrenke personer friheter og rettigheter for en slik varighet og i et slikt område som vurderes som hensiktsmessig. Dette innebærer blant annet utvidet adgang til å foreta dokumentkontroller, adgang til ransaking av hjem uten ransakingstillatelse, foreta tilfeldig overvåkning av telefon og internett (HRW 2008).

2.4.2 Drepte

Det totale antallet drepte (tallene omfatter representanter for myndighetsorganer, opprørere og sivile) økte i 2009 sammenlignet med 2008. I henhold til tall fra CSIS (Mendelson, Malarkey & Moore 2010) for 2008 var det registrert litt over 150 drepte, mens det i 2009 var registrert nært oppunder 300 drepte. Antallet drepte i henhold til Kavkazkij-uzel var 134 i 2010.

Hva gjelder antallet drepte fordelt på myndighetspersoner, opprørere og sivile, ble det ifølge Kavkazkij-uzel (2010) i 2009 drept 129 antatte opprørere (34 skal ha blitt pågrepet), over 80 sikkerhetsstyrker og politi og 56 sivile.¹¹ For 2010 rapporterer Kavkazkij-uzel (2011a) om at 63 opprørere ble drept (28 pågrepet), samt 31 representanter for politi – og sikkerhetsorganer, og 40 sivile.

3. DE INGUSJETISKE OPPRØRERNE

3.1 ORGANISERING

De ingusjetiske opprørerne er organisert i *jamat* (Vachagev 2007; Yarlykapov 2007).

Jamat betyr ”gruppe” på arabisk, og har ikke nødvendigvis noen religiøs betydning. I et islamsk samfunn vil jamat i sin opprinnelige betydning omfatte en gruppe av muslimer i en landsby eller område, gruppert rundt en moské (Vachagaev 2005; Yarlykapov 2007). Militante jamater skal særlig ha vokst frem de siste ti årene. En militant jamat er en regional samling av opprørsgrupper, som ledes av en *emir*.¹² Disse jamatene vil igjen inneholde flere mindre grupper (jamater) av opprørere, som kan korrespondere med distrikter og som ledes av lokale emirer. Det er ikke nødvendigvis slik at medlemmene i en gruppe vil kjenne medlemmene i en annen gruppe, og det er ikke kjent hvorvidt disse lokale jamatene opererer selvstendig, eller om deres aksjoner koordineres av den overordnede jamaten (emiren). Heller ikke alle opprørerne er organisert i jamater (Yarlykapov 2007; McGregor 2006; Al-Shishani, møte mars 2011; Jane’s World Insurgency and Terrorism 2011).

Dagens ingusjetiske jamat ble organisert i 1999. Etniske ingusjere som flyktet fra Tsjetsjenia til Ingusjetia, begynte å gjenoppbygge militære enheter der. Til å begynne med var det Tsjetsjenia som var av interesse for de ingusjetiske opprørerne. De hadde allerede i den første tsjetsjenske krigen (1994-1996) slått i ulike tsjetsjenske grupperinger. Videre bistod ingusjetiske opprørere de tsjetsjenske opprørsgruppene på begynnelsen av den andre tsjetsjenske krigen i 1999. Selv om avtalen var at de skulle koordinere sine handlinger med lederen for de tsjetsjenske opprørerne, Aslan Maskhadov, forholdt ingusjetiske opprørere seg mest til den mer radikale (også tsjetsjenske) opprøreren Sjamil Basajev (Vachagaev 2007).

I 2000-2001 skal de ingusjetiske opprørsgruppene ha blitt reorganisert og inndelt etter territorier. Man fikk for eksempel *Sleptsov jama’at*, *Nazran jama’at*, samt

¹¹ Tallene på drepte opprørere og politi stammer ifølge Kavkazkij-uzel fra myndighetene

¹² Jamatene som beskrives under er av militant karakter, og vil også betegnes som opprørsgrupper/opprørere.

Karabulak og *Malgobek jama'at* (Vachagaev 2007). Dette bidro til at man fikk opprørsgrupper spredt utover nesten hele delrepublikken.

Etter hvert har det blitt et mål for ingusjetiske opprørere, ikke bare i Ingusjetia, men også i Tsjetsjenia, Dagestan og Kabardino-Balkaria, å etablere en mer radikal samfunnsorden i hele Nord-Kaukasus, i et eget emirat. Den tidligere tsjetsjenske opprørslederen Doku Umarov erklærte høsten 2007 opprettelsen av det Kaukasiske emiratet. I dag utgjør ingusjetiske opprørere Den ingusjetiske sektoren av den kaukasiske front, eller *Vilayat Ghalghaycho* (Ingusjetia og Nord-Ossetia) (*vilayat*: arabisk for provins), en samlet militær enhet som inngår som en del av en felles nord-kaukasiske opprørsbevegelse. De ingusjetiske opprørerne kjemper derfor verken for en egen tsjetsjensk eller ingusjetisk stat, men for et eget nord-kaukasiske emirat.

Hele den ingusjetiske opprørsbevegelsen ble tidligere ledet av emir Magas.¹³ Magas ble pågrepet i juni 2010 og sitter angivelig fengslet i Moskva (Vachagaev 2007; Vachagaev 2009; RFE/RL 2010b). Flere kilder mener at emir Adam overtok som leder etter at Magas ble arrestert. Russiske sikkerhetsstyrker arresterte Isa Khashegulgov i oktober, med den begrunnelse at han er emir Adam. Ulike kilder mener det er usikkerhet knyttet til Khashegulgovs identitet (Jane's World Insurgency and Terrorism 2011; Vachagaev 2011a).

3.2 ANTALL, IDEOLOGI OG REKRUTTERING

3.2.1 Antall

Det er få kilder som kan gi uavhengige og verifiserbare tall på hvor mange opprørere det er i Ingusjetia i dag. Hva gjelder slike tall må en ta forbehold om at begge sidene i konflikten har en interesse av å oppgi feilaktige tall til motstanderen. I januar 2009 opplyste den russiske innenriksministeren Arkadij Jelejev at det var 120 opprørere i Ingusjetia, hvilket er omtrent like mange som ifølge myndighetene ble drept i løpet av 2009 (Memorial 2009a; Kavkazkij-uzel 2010). I mai 2011 uttalte president Jevkurov at det var mindre enn 50 aktive opprørere i Ingusjetia. Ifølge en rapport fra Jane's (2011), er tallet som presenteres av Jevkurov trolig for lavt. Det kan uansett antas at det er færre opprørere nå enn i foregående år, som følge av den generelle nedgangen i opprørsaktiviteten.

3.2.2 Ideologi

De aller fleste muslimer i Nord-Kaukasus tilhører *sufi*-retningen innenfor sunni-islam, som betegnes som en blanding av religion og tradisjoner. Dagens opprørere i Nord-Kaukasus tilhører i hovedsak *salafi*-retningen innenfor sunni-islam. På generelt grunnlag kan salafistene sies å dyrke den "rene" form for islam slik den ble praktisert på profeten Mohammeds tid. De Nord-kaukasiske salafistene ønsker å rengjøre islam for lokale tradisjoner og hedenske innslag (Akaev 2010).¹⁴

¹³ Emir Magas er hans *nom de guerre*. Han skal i virkeligheten hete Ahmed eller Magomed Jevlojev. Noen mener også at han egentlig er en tidligere politimann ved navn Ali Taziyev (RFE/RL 2010b).

¹⁴ I russisk massemedia og blant myndigheter blir salafistene ofte referert til som *wahhabi*. Ordet *al-Wahhabiya* kommer fra Muhammad ibn al-Wahhab, grunnleggeren av en konservativ gren i islam, som levde i Saudi-Arabia på 1700-tallet. Hans religiøse lære ble senere den saudiarabiske statens offisielle religiøse ideologi. Hans

Det er ulike retninger innenfor salafismen, og ikke alle salafister er militante (Al-Shishani, møte mars 2011). De Nord-kaukasiske opprørerne kan betegnes som salafist-jihadister, det vil si at de gjør opprør med bruk av væpnet makt. Samtidig befinner det seg en del salafister i Nord-Kaukasus, spesielt i Dagestan, som ikke deltar i, eller støtter, opprørsbevegelsen.^{15 16} Slike såkalte fredelige, tradisjonelle salafister er heller ikke nødvendigvis mot den russiske staten (Markedonov 2010).

3.2.3 Rekruttering

Det kan videre synes som det varierer i hvilken grad opprørerne er skolerte i islam. Det antas at det blant de nyrekruttede både er personer som er tilhengere av salafismen, men også personer som i utgangspunktet ikke er salafister, men som blir med som følge av at de vil hevne seg på grunn av tapet av slektninger og/eller personlige erfaringer med bortføringer og tortur.

Ifølge en journalist fra Kavkazkij-uzel (intervju, februar 2010) kan man dele ingusjetiske opprørere (og sannsynligvis andre opprørsgrupper i Nord-Kaukasus, Landinfos kommentar) inn i to grupper. Den ene gruppen omfatter de som rekrutteres til opprørsgrupper på grunn av hevnmotiver. Disse driver målrettet hevn mot spesifikke politimenn. Den andre gruppen omfatter militante islamister som stiller hele Ingusjetia til ansvar, og som retter aksjoner mot hvem som helst av myndighetspersoner og personer som lever "vestlig". Den dårlige sosiale situasjonen i delrepublikken med svært høy arbeidsledighet pekes også på som en årsak til at flere rekrutteres til opprørsbevegelsen (HRW, intervju februar 2010). Ifølge flere kilder motiveres deltagelse i opprørsvirksomhet i større grad enn tidligere av protest mot myndighetene, eller religiøs overbevisning, og i mindre grad av hevn (velinformert kilde, e-post september 2011; journalist i Kavkazkij-uzel, møte mai 2011).

Opprørerne driver også en aktiv propagandakampanje på internett, og nettstedene besøkes særlig av unge mennesker (Memorial 2009c). Ifølge flere kilder, blant annet Jane's Insurgency and Terrorism Monitor (2011), består opprørsgrupper i Nord-Kaukasus primært av unge menn som rekrutteres lokalt av de enkeltvise jamatene. Det er ikke kjent at opprørerne driver særlig grad av tvangsrekruttering (velinformert kilde, e-post 2011; russisk menneskerettighetsorganisasjon, e-post september 2011).

Det kan synes som om opprørerne har noe støtte i den ingusjetiske befolkningen. Etter angrepet på myndighetsstrukturer i Nazran i juni 2004, der over 100 personer ble drept, var befolkningen rasende på opprørerne. Men etter hvert som myndighetene intensiverte arbeidet med å slå ned på opprørerne, blant annet ved brutal fremferd og anholdelse og drap av angivelig uskyldige, skal dette ha vekket en

tilhengere omtalte seg selv ikke som wahhabister, men som "de som følger forgjengerne", eller salafister (Markedonov 2010).

¹⁵ Etter Sovjetunionens sammenbrudd så man i flere områder en fremvekst av islam, også mer konservativ islam. Den tsjetsjenske forskeren Vakhit Kh. Akaev mener man fikk et ideologisk vakuum etter Sovjetunionens oppløsning, som blant annet ble fylt med religion, også ekstreme strømninger (Akaev 2010).

¹⁶ Det har også vært opprørere som ikke bekjente seg til salafismen, men som var sufister. Dzokhar Dudaev (grunnleggeren av det uavhengige Ichkeria) og opprørslederen Aslan Maskhadov var blant disse. Mange av opprørerne under den første krigen i Tsjetsjenia var sufister, ettersom denne konflikten hadde et større nasjonalistisk preg enn det dagens konflikt har.

viss sympati med opprørerne ifølge flere kilder. På den annen side forholder ikke befolkningen seg ukritisk til opprørernes handlinger. Når for eksempel opprørerne dreper kvinner, som høyesterettsdommeren Asa Gazgarijeva som ble drept i juni 2009, reagerte befolkningen sterkt på dette (HRW, intervju juni 2009).

Ifølge en journalist fra Kavkazkij-uzel (intervju, februar 2010) vil opprørere som hevner seg på spesifikke politimenn på grunn av overgrep mot slektninger eller lignende, få større sympati enn opprørere som dreper hvem som helst av myndighetspersoner og personer som lever for "vestlig". Aksjoner som rammer uskyldige sivile skaper frykt i befolkningen. I mange tilfeller er folk redde både for politi- og sikkerhetsstrukturene, og for opprørerne (HRW, intervju februar 2010). I noen tilfeller vil opprørerne også "lytte" til befolkningen. Befolkningen reagerte sterkt på at opprørerne drepte sivile russere, og det antas at dette kan ha bidratt til at antallet drap på russere har gått ned (HRW, intervju 2009).

3.3 AKSJONER

Som nevnt i punkt 2.4.1 gjennomførte ingusjetiske opprørere, særlig i 2009, en rekke store aksjoner. I løpet av 2010 gikk antallet aksjoner imidlertid ned. Som nevnt pekes det på at ledelsen i den ingusjetiske opprørsbevegelsen ble kraftig svekket, som følge av at en av frontfigurene for de ingusjetiske opprørerne, Aleksander Tikhomirov (alias Said Buryatskij) ble drept under en spesialoperasjon (RFE/RL 2010a). I tillegg ble som nevnt lederen av de ingusjetiske opprørerne, emir Magas, pågrepet i juni 2010. Det spekuleres også i om emir Adam, som tok over etter Magas, skal ha blitt pågrepet.¹⁷ I tillegg skal flere ledere av lokale jamater i Ingusjetia ha blitt drept.¹⁸

Ifølge en ekspert på opprørsgrupper i Nord-Kaukasus, Mairbek Vachagaev, bidro det samtidige frafallet av opprørsledere både på topp- og mellomledernivå til at det ble vanskelig for den ingusjetiske opprørsbevegelsen å reorganisere seg raskt. Til tross for at ingusjetiske opprørere har vært mindre aktive det siste året enn tidligere år, mener ulike kilder at opprørerne fremdeles er operative og ganske aktive. Landinfos egne observasjoner gjennom ulike nyhetsrapporteringer, samt ekspertuttalelser, vitner om at den ingusjetiske opprørsbevegelsen igjen har blitt mer aktive i løpet av sommeren 2011 (Vachagaev 2011a; Dzutsev 2011a).

Rapporteringer om situasjonen i Ingusjetia viser at opprørerne først og fremst retter sine aksjoner mot politi, sikkerhetsstrukturer og representanter for offentlige myndigheter. De fleste angrepene skjer i det ingusjetiske flatlandet. Landinfo har gått gjennom rapporteringer av voldshendelser i Ingusjetia i perioden fra og med august 2010 til og med august 2011 fra nyhetsstedet Kavkazkij-uzel (u.å). Rapporteringene viser at de fleste voldshendelsene har skjedd i Nazran- og Sunzhadistriktene.

¹⁷ Arrestasjonen av Magas overrasket mange ettersom opprørsledere tidligere som regel har blitt drept under pågripelse.

¹⁸ Det er også mulig at nedgangen i antall voldshendelser delvis skyldes at ingusjetiske opprørere i oktober 2010 erklærte et moratorium på drap av politimenn i Ingusjetia. Flere stiller også spørsmål ved om ingusjetiske opprørere i en periode har fokusert på å vekke til live konflikten mellom Ingusjetia og Nord-Ossetia, noe det spekuleres i om vil medføre større "oppslutning" fra lokalbefolkningen enn drap på politimenn. Ingusjetiske opprørere rettet som nevnt et selvmordsangrep mot en markeds plass i Vladikavkaz i Nord-Ossetia i september 2010 (RFE/RL 2010c; Dzutsev 2010).

Sistnevnte distrikt ligger på grensen mellom Ingusjetia og Tsjetsjenia. Gjennomgangen viser at vanlige aksjonsformer mot myndighetspersoner omfatter skyting, kasting av håndgranater mot bestemte mål, og eksplosjoner som følge av utplasserte bomber. Ifølge en rapport fra Jane's World Insurgency and Terrorism (2011) bruker opprørerne primært håndvåpen, slik som Kalashnikov gevær og Dragunov snikskyttergevær, i tillegg til maskingevær, håndgranater og håndholdte granatkastere (rocket-propelled grenade).

I tillegg har opprørerne i Ingusjetia i en rekke tilfeller gått til angrep på sivile som selger alkohol og også på innehavere av internettkafeer, med videre (se del 7.4).

4. MYNDIGHETENES REAKSJONER PÅ REELL OG ANTATT OPPRØRSVIRKSOMHET

Bortføringer gjennomført av myndighetene har ikke opphørt etter at Jevkurov kom til makten i Ingusjetia (Memorial 2009c; Memorial 2010c). Men i motsetning til i Tsjetsjenia, forsøker ikke ingusjetiske myndigheter å dysse ned problemet med bortføringer. Tvert imot har det blitt brakt på banen av president Jevkurov selv gjennom hans møter med menneskerettighetsaktivister og pårørende til bortførte. Det rapporteres om at anholdte holdes isolert, uten at slektninger blir informert om deres tilholdssted. Det er dette mange referer til som "bortføringer". I tabellen nedenfor er tall fra Memorial (u.å) på antall bortførte siden 2008:

År	Totalt antall bortføringer	Løslatt/løslatt ved betaling	Funnet drept	Forsvunnet	Funnet i varetekt
2008	31	20	1	7	3
2009	13	1	4	5	3
2010	33 ¹⁹	6	3	11	13

¹⁹ Fem av de 33 registrerte bortførte i 2010 skal ifølge Memorial ha vært ingusjere som ble bortført andre steder i Russland.

Per 31. august 2011 skal syv personer ifølge Memorial ha blitt bortført. I en rapport fra 2010 opplyser Memorial (2010b) at det i 2009 skal ha vært flere tilfeller der bortførte etter all sannsynlighet har blitt tatt med til Tsjetsjenia.

Fra 2007 registrerte menneskerettighetsorganisasjoner en økende tendens til at når myndighetene foretok aksjoner for å arrestere personer mistenkt for å tilhøre opprørerne, ble mistenkte likvidert på stedet (Marty 2009; Memorial 2008b; HRW 2008). Denne praksisen ble også bekreftet av en rekke kilder Landinfo møtte på en tjenestereise til Moskva i februar 2010. En journalist i Kavkazkij-uzel (intervju, februar 2010) mente at kravet om å rapportere tall på antall drepte og anholdte opprørere til føderale myndigheter, bidrar til dette. Ettersom det er kvantitative, og ikke kvalitative kriterier som styrer etterforskningen, legitimeres bruken av utenomrettslige henrettelser.

Det har ikke vært uvanlig at sikkerhetsstyrkene har begrunnet drapene med at ofrene motsatte seg arrestasjon ved bruk av vold. Dette har stått i strid med hva øyenvitner har opplyst. Fra rapporteringer om drepte eller anholdte personer, kan det være vanskelig å vite om det dreier seg om faktiske opprørere, eller om det er sivile. Det rapporteres også noen ganger om at sikkerhetsstyrker planter bevis i form av våpen, granater på drepte eller arresterte, eller hjemme hos dem (Memorial 2011).

Ifølge en kilde i en russisk menneskerettighetsorganisasjon med god kunnskap om situasjonen i Nord-Kaukasus (e-post, juni 2011) skjer det fremdeles utenomrettslige henrettelser i forbindelse med pågrepelser av mistenkte opprørere.

4.1 HVEM FORETAR AKSJONENE MOT OPPRØRERE/MISTENKTE OPPRØRERE?

I 2007 ble det utplassert et par tusen soldater fra det russiske innenriksministeriet (MVD) i Ingusjetia. Etter det Landinfo kjenner til befinner det seg fremdeles føderale sikkerhetsstyrker i delrepublikken, uten at det eksakte antallet er kjent. Dette skal omfatte styrker fra det russiske innenriksministeriet (MVD) og fra FSB. Ifølge Memorial (2009e og 2010b) utføres bortføringer og illegale straffemetoder først og fremst av sikkerhetsstyrker og politi som har blitt sendt til Ingusjetia fra andre steder i Russland. Dette skiller situasjonen i Ingusjetia fra den i Tsjetsjenia, hvor det først og fremst er lokale sikkerhetsstyrker som opererer. Lokalt ingusjetisk politi deltar i mindre grad i slike aksjoner. Dette ble bekreftet av flere ulike kilder Landinfo snakket med på en tjenestereise til Moskva i februar 2010. HRW (intervju, februar 2010) opplyste at det er FSB fra andre steder i føderasjonen og lokalt FSB som gjennomfører de fleste aksjonene. En journalist i Kavkazkij-uzel mente at det er tilfeller der føderale sikkerhetsstyrker handler på oppdrag fra lokale politimenn, og utfører hevnaksjoner på vegne av lokale politimenn (intervju, februar 2010).

Jevkurov har ikke myndighet over sikkerhetsstyrkene som er utkommandert fra andre steder i den russiske føderasjonen og som opererer på ingusjetisk territorium. Operasjoner ledet av føderale sikkerhetsstyrker blir ikke nødvendigvis meddelt lokale politimyndigheter (journalist fra Novaya Gazeta, intervju februar 2010; Gantimurova 2011). Ifølge en rapport skrevet av Dick Marty (2009), spesialrapportør på Nord-Kaukasus i Europarådet, er det et problem at det er mangel på koordinering mellom lokalt politi og føderale sikkerhetsstyrker. De føderale styrkene vil ofte ikke la det lokale politiet delta i operasjoner, og selv når de er tilstede vil ofte ikke lokalt politi klare å hindre de føderale i å begå ulovlige handlinger. Et eksempel på dette var i februar 2010 i Arshty i Sunzjenskij-distriktet i Ingusjetia, da et antall

løkplukkere, som hadde fått tillatelse til å oppholde seg i området, ble drept i forbindelse med en spesialoperasjon rettet mot opprørere. Det er en oppfatning at hadde lokale ingusjetiske myndigheter blitt varslet, ville man trolig kunne ha unngått hendelsen (Baysayev 2010).

Flere kilder har rapportert om at tsjetsjenske sikkerhetsstyrker, også i de senere år, ved ulike anledninger har gått inn i Ingusjetia og foretatt pågripelser.

4.2 ER AKSJONENE MOT OPPRØRERNE MÅLRETTEDE?

Anholdelser skjer ofte i forbindelse med gjennomføring av såkalte spesialoperasjoner.²⁰ Et typisk scenario som nevnes av flere kilder er at sikkerhetsstyrker omringer og stenger av et område hvor de mener det gjemmer seg personer med tilknytning til opprørerne. Ofte beskriver vitner, eller bortførte selv, at væpnede personer i kamuflasjeuniformer, kan hende iført balaklava og uten uniformsmerke, ankommer i pansrede kjøretøy. De er ofte tallrike. Sikkerhetsstyrker ransaker hus uten ransakelsestillatelse, og raserer samtidig inventaret. Husstandsmedlemmer har blitt mishandlet og skjelt ut, og det har blitt rapportert at sikkerhetsstyrkene stjeler ting av verdi. Som nevnt tidligere er det rapportert at det har blitt plantet våpen i hjemmet eller på den mistenkte (HRW 2008, s. 4; AI 2011).

Ifølge HRW (intervju, februar 2010) finner det i dag sjelden sted spesialoperasjoner à la Ali Yurt der hele landsbyer blir avstengt med det formål å gjennomføre en spesialoperasjon.²¹ Dagens spesialoperasjoner er hovedsaklig individuelt rettet. Ifølge en journalist i Novaja Gazeta (intervju, februar 2010) er spesialoperasjonene målrettede, men ofte kun basert på mistanke om opprørsvirksomhet. Det hender derfor at operasjonene rettes mot uskyldige personer. En journalist fra nettavisen Kavkazkij-uzel (intervju, februar 2010) hevdet at mange mennesker i Ingusjetia blir ofre for mistenksomhet fra styresmaktene i Ingusjetia hvert år. Ikke alle blir pågrepet, men mange kan bli satt på en liste. Dersom myndighetene har fått et visst antall "saker" på en person, kan til slutt vedkommende bli offer for pågrepelse eller eventuelt utenomrettslig henrettelse. Slike pågripelser og likvideringer blir igjen brukt for å fylle opp kvotene over arresterte og drepte opprørere. Den samme kilden opplyste imidlertid at det også skjer reell etterforskning i saker, og at det tas reelle opprørere.

4.3 BRUK AV TORTUR

Flere kilder har rapportert om bruk av tortur mot arresterte personer. Eksempler på mishandling omfatter i hovedsak slag og bruk av strøm. Ifølge kilder er tortur mest vanlig i den innledende fasen av etterforskningen, i avhørssituasjonen. Det brukes tortur for å få personer til å undertegne en tilståelse, eller for å få informasjon om andre personer (HRW 2008; SRJI 2010; AI 2009 og 2011b). Ifølge den nederlandske baserte NGOen Stitching Russian Justice Initiative (SRJI) brukes tortur særlig i opprørsrelaterte saker (intervju, februar 2010). En journalist i Kavkazkij-uzel

²⁰ Mange spesialoperasjoner er ikke klassifisert som anti-terroperasjoner, men er vurdert å være vanlige politiaksjoner rettet mot forebygging av terroristrelaterte kriminelle handlinger.

²¹ Operasjonen er kjent for å ha vært spesielt brutal og var et svar på en terroroperasjon som inntraff i Magas den 27. juli 2007. Operasjonen var en såkalt sweep-operation, der hele landsbyen ble avstengt og om lag 50 personer ble slått og mishandlet av væpnede styrker. For en mer detaljert beskrivelse, se HRW 2008, s. 80-87.

(intervju, februar 2010) opplyste at tortur er hovedinstrumentet for å juridisk “komme videre” med saken, og brukes mest under avhør for å få en tilståelse.

I sin kvartalsrapport fra høsten 2010, opplyste Memorial at organisasjonen fremdeles mottar rapporter om bruk av tortur, men at antallet rapporteringer om tortur har gått ned. På spørsmål fra Landinfo om hva nedgangen skyldes, svarer en kilde med god kunnskap om situasjonen i Ingusjetia (e-post, september 2011) at det har vært en del fokus i delrepublikken på tortur og på de ansvarlige som utsetter anholdte for tortur. President Jevkurov har vært opptatt av dette spørsmålet, og det er nå åpnet kriminalsaker mot ansvarlige personer i politiet i Karabulak.²² Kilden antar at dette har hatt en viss avskrekkende effekt, og således kan ha bidratt til nedgangen.

4.4 LØSLATELSER MOT BETALING AV BESTIKKELSER

Ifølge en russisk menneskerettighetsorganisasjon (e-post, juni 2011) med god kunnskap om situasjonen i Ingusjetia, skjer det at personer som har blitt anholdt og som har avgitt en tilståelse, blir løslatt. Organisasjonen opplyser at den ikke har mye informasjon om dette, ettersom personer som har blitt løslatt som regel ikke tar kontakt med menneskerettighetsorganisasjoner. Den vanligste årsaken til løslatelse er, ifølge kilden, betaling av bestikkelser. Muligheten for å bli løslatt mot betaling av bestikkelser vil kunne avhenge av hva den anholdte har gjort og hvem som har anholdt vedkommende. Løslatelse er mer sannsynlig dersom opprøreren ikke er spesielt kjent og handlingene er av mindre alvorlighetsgrad, slik som for eksempel bistand til opprørerne med mat, medisin, husly.

Kilden opplyser videre at det er større sannsynlighet for å bli løslatt dersom det er ingusjetisk politi (det vil si fra det ingusjetiske innenriksministeriet) som har anholdt personen, enn FSB. Hvis FSB er involvert i anholdelsen av en person er sannsynligheten tilstede for at personen kan bli løslatt, men på betingelse om å samarbeide med FSB.

Den samme kilden (e-post, mars og mai 2011) opplyser at dersom en person har blitt løslatt, enten ved domsavgjørelse eller mot betaling, av bestikkelser er sannsynligheten ganske stor for at vedkommende vil bli anholdt på nytt på et senere tidspunkt. Politiet holder øye med disse menneskene, og når anledningen byr seg vil de kunne bli dømt for et fiktivt forhold. Ettersom personen tidligere har vært arrestert, vil politiet være i besittelse av personens fingeravtrykk og andre data som det er mulig å bruke i fabrikasjon av en ny sak. Også befolkningen kan bli mistenksomme mot en person som har vært i FSBs varetekt. Allerede etter første arrestasjon prøver mange å forlate Ingusjetia (og noen Russland) for å unngå nye arrestasjoner.

5. HVEM MISTENKES FOR OPPRØRSVIRKSOMHET?

Grupper som særlig risikerer å bli mistenkt for opprørsvirksomhet er:

²² Saken det refereres til er rettsaken mot tidligere sjefen i politiet i Karabulak, Nazir Gulev og Ilyas Nalgiev, som står tiltalt for blant annet tortur mot Zelimkhan Chitigov, som ble pågrepet i Ingusjetia i april 2010.

- Unge menn som er i slekt med eller på annen måte har en forbindelse til opprørere.
- Unge menn som tidligere har blitt anholdt og hvis navn befinner seg i politiets registre, uavhengig av om de ble tiltalt eller renvasket av mistankene.
- Strengt praktiserende muslimer, eller såkalte salafister (HRW 2008, s. 4; informasjon innhentet på tjenestereise til Moskva, 2010; russisk menneskerettighetsorganisasjon, e-post juni 2011).

5.1 SLEKTNINGER OG KONTAKTER AV OPPRØRERNE

I motsetning til tsjetsjenske myndigheter som anvender en autoritær og repressiv strategi om kollektiv ansvarlighet for å skremme familier og andre som står opprørerne nær, har president Jevkurov, som også anvender prinsippet om kollektiv ansvarlighet, imidlertid lagt vekt på å gå i dialog med slektninger til opprørere. Han har etter det opplyste blant annet hatt møter med foreldre til mistenkte opprørere, hvor han har bedt foreldrene om å overtale sine sønner til å forlate opprørsbevegelsen.

Til tross for disse initiativene fra presidenten, opplyser en rekke kilder at slektninger av opprørere er en gruppe som kan mistenkes av myndighetene for å ha en tilknytning eller å samarbeide med opprørerne. Kildene Landinfo intervjuet på en tjenestereise i Moskva i februar 2010 var stort sett samstemte i at det først og fremst er unge mannlige slektninger til opprørere som blir mistenkt. Landinfo har forstått det slik at denne informasjonen fremdeles er gyldig.

Ifølge en russisk menneskerettighetsorganisasjon som Landinfo møtte i Nord-Kaukasus i juni 2009 kan slektninger blant annet risikere arrestasjoner. I den grad uskyldige slektninger blir dømt i rettsapparatet er det fordi de har fått en sak, som for eksempel deltagelse i en illegal væpnet gruppe, fabrikkert mot seg.

Brødre til opprørere kan særlig bli mistenkt, men sett i lys av at slekt er et relativt vidt begrep i Nord-Kaukasus, kan også fjernere mannlige slektninger mistenkes (intervju med Svetlana Ganusjkina, februar 2010; intervju med HRW, februar 2010).

De fleste kildene Landinfo intervjuet i Moskva i februar 2010 mente at kvinnelige slektninger til opprørerne vanligvis ikke mistenkes for opprørsvirksomhet. Det ble av flere kilder vist til at det i regionen er dårlig skikk å hevne seg på kvinner, og at dersom en kvinne blir drept er det fordi hun befinner seg på feil sted til feil tid. HRW kjente til noen tilfeller der kvinner har vært pågrepet, men at det først og fremst er unge menn som kan oppleve reaksjoner. Det er vanligere at kvinner pågripes i Tsjetsjenia enn i Ingusjetia (intervju, februar 2010). En journalist i Kavkazkij-uzel mente at kvinner kan komme i søkelyset, men at det da først og fremst dreier seg om spesielt religiøse kvinner eller kvinner som er gift med opprørere. Journalisten mente at det vanligste er at unge menn mistenkeliggjøres (intervju februar 2010).

Et eksempel på at en kvinnelig slektning av en opprører har blitt mistenkt for opprørsvirksomhet, er i forbindelse med selvmordsangrepet på Domodedovo-flyplassen i Moskva i januar 2011. Kort tid etter aksjonen ble søsteren (og en bekjent) til selvmordsbomberen pågrepet på sitt hjemsted i Ingusjetia. I mai 2011 ble

imidlertid både søsteren og den bekjente løslatt fra varetekt og anklagene om delaktighet i aksjonen bortfalt (Kavkazkij-uzel 2011b).

Det å ha en forbindelse til en opprører, eller å være bekjent av en opprører, kan bidra til at myndighetene vil mistenke en person for opprørsvirksomhet. Ifølge HRW (intervju, februar 2010) handler det hele om å omgås feil personer. Dersom det skulle komme frem at en person har vært skolekamerat med en opprører kan vedkommende bli utsatt for mistanke. En journalist i Novaja Gazeta (intervju, februar 2010) opplyste at det er de med en forbindelse til opprørere som mistenkes, og viste samtidig til at Ingusjetia er et lite område og det vil være mange som på en eller annen måte har en relasjon til en opprører. SRJI opplyste (intervju, februar 2010) at det er tilstrekkelig å ha en løs forbindelse til opprørerne for å kunne bli mistenkt. Dette bildet ble bekreftet av en russisk menneskerettighetsorganisasjon med god kunnskap situasjonen i Ingusjetia i en e-post i juni 2011.

Det ble i tillegg nevnt at det å ha en mistenkelig atferd, som for eksempel innkjøp av mat i mengder som er større enn det som antas å dekke eget behov, kan vekke mistanke om at man bistår opprørerne med mat og forsyninger (journalist i Kavkazkij-uzel, intervju februar 2010).

I tillegg til dette følger myndighetene med på aktivitet på internett. Kommentarer til opprøreres Youtube-klipp kan spores til den som kommenterer. Avhengig av kommentarens innfold og hvilke klipp som kommenteres, kan en komme på en liste over mistenkte (intervju med journalist i Kavkaz-uzel, februar 2010).

5.2 STRENGT PRAKTISERENDE MUSLIMER

En gruppe som kan mistenkes for opprørsvirksomhet, og som dermed kan være utsatt for reaksjoner fra politi og føderale sikkerhetsstyrker, er strengt praktiserende muslimer, også kjent som salafister (se punkt 3.2.2) (russisk menneskerettighetsorganisasjon, e-post juni 2011; HRW, intervju februar 2010; journalist i Novaya Gazeta, intervju februar 2010). Det befinner seg en del salafister som ikke er militante i Nord-Kaukasus, og særlig i Dagestan. Men fordi de fleste opprørerne i Nord-Kaukasus i dag er salafister, har “salafist” for myndighetene blitt ensbetydende med “terrorist”. Myndighetene betegner også opprørerne som *wahhabier* (etter en innflytelsesrik saudiarabisk salafist-tenker), men salafistene selv unngår vanligvis denne betegnelsen (Borchrevink 2007, s. 260-261).²³

Det er usikkert hvor mange såkalte fredelige salafister det er i Ingusjetia i dag. Kildene Landinfo snakket med i Moskva i februar 2010 var usikre på antallet, men mente at det er lavt.

Salafismen utøves først og fremst i skjul, og er nærmest en undergrunnsbevegelse (intervju med russisk menneskerettighetsorganisasjon i Moskva, juni 2009; intervju med HRW, februar 2010). De fleste kildene Landinfo snakket med i Moskva i februar 2010 hadde ikke hørt om at det finnes egne salafistiske moskeer i Ingusjetia.²⁴ I enkelte offisielle moskeer er det imidlertid salafister i menigheten og blant de besøkende. Det skal ikke mye til for at myndighetene vil mistenke en

²³ Ordet *wahhabi* skrives også “vahabit” eller “vahabist” av ulike kilder.

²⁴ Dette står i kontrast til Dagestan der salafistene nærmest utgjør en del av det offentlige liv (møte med journalist i Kavkazkij-uzel, mars 2010).

salafist eller annen person for å være opprører. Dersom en person glemmer seg, eller utfører religiøse ritualer på en annen måte enn det tradisjonelle muslimer (sufistene) gjør, kan dette være tilstrekkelig for at myndighetene fatter mistanke. Myndighetene vil også fatte mistanke dersom en person i det offentlige rom er synlig religiøs, det vil si går med hijab eller har langt skjegg (intervju med Svetlana Ganusjkina, februar 2010; russisk menneskerettighets-organisasjon, e-post juni 2011). Ifølge HRW (intervju, juni 2009) vil personer være svært modige dersom de på åpen gate bærer synlige religiøse tegn. Unge menn med ektefeller som går ikledd hijab vil kunne tiltrekke seg oppmerksomhet (intervju med representant for internasjonal organisasjon i Nord-Kaukasus, juni 2009).

Ifølge flere kilder føres det oversikter, eller lister, i moskeene over personer som oppfører seg mistenkelig. Om man havner på en slik liste blir man ansett for å ha et negativt syn på den offisielle moskeen, og tillagt sympati med opprørere. Jevkurov har selv uttalt at det finnes slike lister i Ingusjetia, og at de er ulovlige. Dersom en person står på en slik liste, øker sannsynlighetene for å bli pågrepet (intervju med journalist i Kavkazkij-uzel, februar 2010; intervju med journalist i Novaja Gazeta, februar 2010). HRW (intervju, februar 2010) kjente til at det i Dagestan føres lister i moskeene over salafister, men hadde ikke kjennskap til om slike lister også finnes i Ingusjetia. Ifølge journalisten i Kavkazkij-uzel (møte i Landinfo, mars 2010) er disse listene et redskap i etterforskningsarbeidet.

HRW (intervju, juni 2009) opplyste at de i løpet av årene har hørt om tilfeller der kvinner som har gått med hijab har blitt anholdt. Journalisten i Kavkazkij-uzel (intervju, februar 2010) opplyste at kvinner kan få problemer dersom de utviser spesiell religiøs aktivitet, men at det først og fremst er menn som mistenkeliggjøres.

Ifølge en representant for en russisk menneskerettighetsorganisasjon (e-post, november 2010) med god kjennskap til situasjonen i Ingusjetia, er myndighetene også mistenksomme overfor personer som har studert ved islamske læresteder i utlandet. Dette må ifølge kilden sees i lys av at mange mener at det er de som har studert ved islamske læresteder som har innført "vahabismen" (her i betydningen radikal militant islam) til regionen. Kilden har opplyst at når det skjer en terrorhandling vil politiet/sikkerhetsstrukturene oppsøke miljøer der det er kjent at personer har studert islam i utlandet. Også deler av befolkningen, i tillegg til myndighetene, er skeptiske til denne gruppen mennesker. Mange familier unngår å sende barna sine til utlandet for å studere ved islamske universiteter, nettopp for å unngå uønsket oppmerksomhet.

6. SITUASJONEN FOR DE SOM BISTÅR OPPRØRERE

I henhold til en russisk menneskerettighetsorganisasjon (intervju i Moskva, juni 2009; e-post, september 2011) er personer som har bistått opprørerne i myndighetenes søkelys, siden dette er forhold som er straffbare i henhold til russisk straffelov. Dette vil igjen kunne medføre at de utsettes for alvorlige reaksjoner under pågrep og avhør. Den ingusjetiske menneskerettighetsorganisasjonen Mashr hevder at ingusjetisk politi og russiske føderale styrker likestiller bistand til

opprørere med faktisk deltagelse i opprørsgrupper. Det skilles ikke mellom hva slags bistand man har gitt, eller hvor omfattende og langvarig den har vært. De som tas inn dømmes for deltagelse i illegale væpnede grupper (intervju i Nord-Kaukasus, juni 2009). Ifølge en journalist i Novaja Gazeta som Landinfo intervjuet i februar 2010, er man terrorist i myndighetenes øyne dersom man har gitt husly eller mat til opprørerne.

President Jevkurov har over lengre tid meldt at han ønsker at det skal tilrettelegges for at opprørere som overgir seg frivillig enklere skal kunne komme tilbake til et normalt liv. I september 2011 opplyste nettstedet Kavkazkij-uzel at president Jevkurov har nedsatt en kommisjon som skal se nettopp på dette. Noe av arbeidet for kommisjonen skal være å tilrettelegge for løsninger for juridisk bistand for personer som har overgitt seg, og bistå de involverte familiene (Kavkazkij-uzel 2011c). Det gjenstår imidlertid å se hvordan dette vil bli praktisert og for hva slags opprørsaktivitet dette vil gjelde.

7. ANDRE UTSATTE GRUPPER

7.1 MYNDIGHETSPERSONER

Opprørere har i løpet av de siste årene begått et stort antall angrep og drap mot polititjenestemenn i Ingusjetia, og mot andre personer som jobber for myndighetsorganer. Selv om antallet drepte politi- og sikkerhetsstrukturer gikk betydelig ned fra 2009 til 2010 (se punkt 2.4.2), er det fremdeles denne gruppen opprørerne i første rekke retter sine aksjoner mot.

Ifølge en russisk NGO Landinfo møtte i Nord-Kaukasus i juni 2009, er personer som jobber for myndighetsorganer en av de mest utsatte gruppene i Ingusjetia.

7.2 MENNESKERETTIGHETSAKTIVISTER

Ifølge Amnesty International (2011d) har situasjonen for menneskerettighetsaktivister i Nord-Kaukasus (unntatt Tsjetsjenia) bedret seg noe de senere år, men ikke slik at de føler seg helt trygge. På den ene siden har Jevkurov igangsatt flere tiltak for å bedre dialogen mellom myndighetene og menneskerettighetsorganisasjoner. *Menneskerettighetskommisjonen*, som ble opprettet i desember 2008 og som består av representanter fra det sivile samfunn og myndighetsorganer, er et slikt tiltak. På den andre siden er Landinfo kjent med at det å avsløre brudd på menneskerettighetene kan føre til reaksjoner, spesielt når det bidrar til å avsløre myndighetsmisbruk begått av enkeltpersoner. Ifølge HRW (intervju, februar 2010) fører Jevkurov dialog med menneskerettighetsaktivistene, men klarer ikke nødvendigvis å beskytte dem.

De vanligste reaksjonene menneskerettighetsaktivister kan risikere er ulike former for trakassering, stenging av lokaler, press og trusler (AI 2009; AI 2011c; russisk menneskerettighetsorganisasjon, intervju i Nord-Kaukasus i juni 2009). Siden 2006 har menneskerettighetsorganisasjonen Mashr en rekke ganger blitt kontrollert av skatteinspektører, Den føderale registreringstjenesten, påtalemyndigheten i

Ingusjetia, og av politiet. Lederen av Mashr, Magomed Mutsolgov, ble truet og senere skutt på i nærheten av Mashrs lokaler i august 2008 (intervju, juni 2009). I oktober 2010 ble to brev som varslet drapet på Mutsolgov, lagt ut på ingusjetiske nettsteder. Det ene brevet tilskrev drapet til president Jevkurov, mens det andre ble tilskrevet tidligere president Zjazikov. Jevkurov skal ha ringt Mutsolgov for å avkrefte det hele. Videre ble hjemmet til Zurab Tsechoev, som også jobber for Mashr, ransaket i etterkant av en demonstrasjon mot bortføringer i mars 2011 (AI 2011c).

Det har vært noen tilfeller av bortføringer av menneskerettighetsaktivister. I november 2007 ble lederen av menneskerettighetsorganisasjonen Memorial i Russland, Oleg Orlov, og tre journalister fra TV stasjonen REN TV, bortført fra hotellet de bodde på i Nazran og tatt med til et ukjent sted. Der ble de slått og truet, og deretter forlatt (AI 2009). I 2008 ble Zurab Tsetsjojev, som jobber for menneskerettighetsorganisasjonen Mashr, anholdt og mishandlet av ingusjetisk politi. Han ble beskyldt for å ha gitt informasjon og andre detaljer om politimenn til det opposisjonelle nettstedet Ingusjetiaru.org. Da nyheten om anholdelsen ble kjent, ble han løslatt (AI 2011c).

Ifølge flere kilder er det ikke nødvendigvis posisjonen i organisasjonen som er avgjørende for om vedkommende utsettes for reaksjoner (HRW, intervju februar 2010; Mutsolgov, intervju 2009). Ifølge HRW er graden av utsatthet først og fremst avhengig av hva slags saker aktivisten jobber med. Dersom en menneskerettighetsaktivist har for mange kritiske uttalelser, om myndighetspersoner eller politiet, vil personen kunne få problemer.

7.3 OPPOSISJONELLE

Mye kan tyde på at forholdet mellom den “fredelige” politiske opposisjonen og ingusjetiske myndigheter ikke er like dårlig i dag som det var under president Zjazikov. Dette kan forklares med at president Jevkurov kom til makten og inviterte til dialog med opposisjonen. Likevel har det vært flere tilfeller av overgrep mot kjente opposisjonelle.

I oktober 2009 ble en av Ingusjetias fremste opposisjonelle, Maksjarip Ausjev, drept. Det er uklart hvem som stod bak drapet på Ausjev, og det verserer flere teorier. Det har blitt spekulert i om personer i kretsen rundt den tidligere presidenten kan stå bak, blant annet for å “sverte” president Jevkurov. En annen teori er at tsjetsjenske myndigheter står bak. Ausjevs sønn og nevø ble bortført for et par år siden. Ausjev satte i gang sin egen etterforskning, og fant de to i et ulovlig fengsel i Tsjetsjenia. Ausjev skal også ha anklaget presidenten i Tsjetsjenia, Ramzan Kadyrov, for å være ansvarlig for urolighetene i Ingusjetia (RFE/RL 2009).

I mars 2011 ble Magomed Khazbiev, lederen for den fredelige politiske opposisjonen i Ingusjetia, og hans brødre, anholdt i forbindelse med en spontan demonstrasjon mot bortføringer i delrepublikken. Ifølge flere kilder skal Khazbiev og brødrene ha blitt mishandlet i forbindelse med anholdelsen. Khazbiev ble dømt til 10 dagers administrativ fengselstraff for å ha organisert en ulovlig demonstrasjon (AI 2011a; RFE/RL 2011b). Khazbiev samarbeidet tidligere med president Jevkurov, men skal av ulike årsaker ha trukket tilbake sin støtte til presidenten.

Hva gjelder pressefrihet, er selvsensur utbredt. Journalister vegrer seg for å skrive kritisk for ikke å havne i vanskeligheter med myndighetene. Det ingusjetiske opposisjonelle nettstedet Ingushetiya.ru opplevde for flere år siden å bli fratatt sitt domene. Det nye nettstedet Ingushetiya.ru.org er fra tid til annen vanskelig tilgjengelig (Dzutsev 2011b). Ifølge en rapport fra den internasjonale organisasjonen Freedom House er Nord-Kaukasus et av de områdene i Russland hvor det er størst begrensninger på pressefriheten, og organisasjonen Reporters without Borders opplyste i september 2011 etter en reise til Nord-Kaukasus at situasjonen hva gjelder pressefrihet i Nord-Kaukasus har blitt ytterligere forverret de siste årene (Freedom House 2011, s. 463-464; Kozulin 2011).

7.4 IKKE-INGUSJERE, FOLK SOM SELGER ALKOHOL, PROSTITUERTE OG RELIGIØSE LEDERE

I 2006 var det flere drap på ikke-ingusjiske borgere i Ingusjetia, og i følge Memorial (2008a) skal totalt 24 personer med ikke-ingusjisk bakgrunn ha blitt drept i perioden fra juli til november 2007. Det var særlig etniske russere som ble angrepet, men det er kjent at også sigøynere og koreanere ble rammet. I tillegg til dette skal spåkoner og prostituerte ha blitt angrepet (Memorial 2009c). Mange mente at der var ingusjetiske opprørere som stod bak slike drap, blant annet som følge av at de selv skal ha tatt på seg ansvaret for flere slike aksjoner. I et intervju med HRW i juni 2009, opplyste en representant for organisasjonen at antallet overgrep mot etniske russere hadde gått ned. Landinfo har ikke sett rapporteringer om drap på personer med annen etnisk bakgrunn enn ingusjere de siste par årene.

Det har vært en rekke angrep på personer som oppfører seg “vestlig”, og blant annet har det blitt rettet angrep mot personer som selger alkohol. Opprørere har tatt på seg ansvaret for slike angrep og har erklært at “kampen mot den sekulære levemåten vil fortsette”. I januar 2010 ble hjemmet til en lokal forretningsmann i Nazran angrepet av ukjente gjerningsmenn. I begynnelsen av januar 2010 døde en kvinne som følge av skadene hun fikk i et angrep mot en kiosk i byen Nazran. Kvinnen som jobbet i kiosken skal ved flere anledninger blitt advart av opprørere som ville at hun skulle slutte å selge alkohol. Et liknende tilfelle skjedde i oktober 2009, da innehaveren av en butikk som solgte alkohol, ble drept. I løpet av høsten 2010 skal det ha blitt rettet flere angrep (eksplosjoner) mot butikker som selger alkohol (Memorial 2008c; Jamestown Foundation 2010; Kavkazkij-uzel u.å).

Landinfo har sett rapportert tilfeller der imamer, som følger den tradisjonelle retningen av islam (sufismen) har blitt angrepet. Ifølge eksperter på Ingusjetia er det trolig islamistiske opprørere som står bak slike angrep. På den andre siden kan imamer som ikke tar aktivt avstand fra salafismen, risikere å bli mistenkt av myndighetene for å samarbeide med opprørerne (Vachagaev 2011c).

8. REFERANSER

Skriftlige kilder

- Abdullaev, N. (2010, 20. april). Court Upholds Ban on Jury Trials for Terror Suspects. *The Moscow Times*. Tilgjengelig fra <http://www.themoscowtimes.com/news/article/court-upholds-ban-on-jury-trials-for-terror-suspects/404290.html> [lastet ned 2. september 2011]
- Akaev, V. (2010). The Conflict between Traditional Islam and Wahabism in the North Caucasus: Origins, Dynamics and the Means for its Resolution. I: Wilhelmsen, J. og Fatland, E. (Red.), *Chechen Scholars on Chechnya*. Oslo: NUPI. Tilgjengelig fra <http://www.nupi.no/Publikasjoner/Boeker-Rapporter/2010/Chechen-Scholars-on-Chechnya> [lastet ned 23. mars 2011]
- AI, dvs. Amnesty International (2009, juli). *Rule without law: Human rights violations in the North Caucasus*. London: AI. Tilgjengelig fra <http://www.amnesty.org/en/library/info/EUR46/012/2009/en> [lastet ned 12. april 2010]
- AI (2011a, 25. mars). Detained Ingush Activist Ill-Treated. *London: AI*. Tilgjengelig fra <http://www.amnesty.org/en/library/asset/EUR46/016/2011/en/1bfa96e1-c694-4316-9bce-9122c13c1bd1/eur460162011en.pdf> [lastet ned 7. oktober 2011]
- AI (2011b, september). Man “disappeared” in North Caucasus. *London: AI*. Tilgjengelig fra <http://www.amnesty.org/en/library/asset/EUR46/039/2011/en/a41648d2-5c40-4c15-aae6-c86575dc1743/eur460392011en.pdf> [lastet ned 26. september 2011]
- AI (2011c, oktober). *Beaten up for speaking out. Attacks on Human Right Defenders and Journalists in the Russian Federation*. London: AI. Tilgjengelig fra <http://www.amnesty.org/en/library/asset/EUR46/038/2011/en/9d8b29c1-a18f-4d86-8f75-5a885c75a3c0/eur460382011en.pdf> [lastet ned 11. oktober 2011]
- Baysayev, U. (2010, 18. februar). Arshty. *Prague Watchdog*. Tilgjengelig fra <http://www.watchdog.cz/?show=000000-000024-000002-000044&lang=1> [lastet ned 12. april 2010]
- Bigg, C. (2008, 3. oktober). Red flags hint at brewing civil war in Ingushetia. *RFE/RL*. Tilgjengelig fra http://www.rferl.org/content/Red_Flags_Civil_War_Ingushetia/1293701.html [lastet ned 12. april 2010]
- Bigg, C. (2009, 19. juni). Five Years After Nazran, Ingushetia Still Plagued By Militant Violence. *RFE/RL*. Tilgjengelig fra http://www.rferl.org/content/Five_Years_After_Nazran_Ingushetia_Still_Plague_d_By_Militant_Violence/1758428.html [lastet ned 4. juli 2011]

- Borchrevink, A. (2007). *Den usynlige krigen. Reiser til Tsjetsjenia, Ingusjetia og Dagestan*. Oslo: Cappelen Damm.
- CSIS, dvs. Center for Strategic and International Studies (2008). *Violence in the North Caucasus. Trends since 2004*. Washington, DC: CSIS. Tilgjengelig fra http://csis.org/files/media/csis/pubs/081118_violence_in_the_north_caucasus.pdf [lastet ned 5. juli 2011]
- Dzutsev, V. (2010, 7. oktober). Ingushetia's Islamists Adopt Nationalist Rhetoric. *Eurasia Daily Monitor*. Tilgjengelig fra http://www.jamestown.org/programs/nca/single/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=37007&tx_ttnews%5BbackPid%5D=423&no_cache=1 [lastet ned 25. august 2010]
- Dzutsev, V. (2011a, 9. mars). Russian Security Services Launch Wave of Arrests in Ingushetia After Moscow Airport Bombing. *North Caucasus Analysis, Volume 12 Issue 5*. Tilgjengelig fra http://www.jamestown.org/single/?no_cache=1&tx_ttnews%5Btt_news%5D=37617&tx_ttnews%5BbackPid%5D=514 [lastet ned 25. august 2011]
- Dzutsev, V. (2011b, 15. juni). Despite Yevkurov's Best Efforts, Prospects for Peace in Ingushetia Remain Dim. *Eurasia Daily Monitor, Volume 8, Issue 115*. Tilgjengelig fra http://www.jamestown.org/single/?no_cache=1&tx_ttnews%5Btt_news%5D=38052&tx_ttnews%5BbackPid%5D=512 [lastet ned 5. juli 2011]
- Freedom House (2011). *Nations in Transit 2011 – Russia*. Freedom House. Tilgjengelig fra <http://www.freedomhouse.org/images/File/nit/2011/NIT-2011-Russia.pdf> [lastet ned 7. oktober 2011]
- Gantimurova, T. (2011, 30. mars). Operation against militants in Ingushetia was prepared secretly from local law enforcers. *Kavkazkij-uzel*. Tilgjengelig fra <http://southosetia.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/16611/> [lastet ned 11. oktober 2011]
- Hammarberg, T. (2009, 24. november). *Report by Thomas Hammarberg. Commissioner for Human Rights of the Council of Europe. Following his visit to the Russian Federation (Chechen republic and the Republic of Ingushetia) on 2-11 September 2009*. Strasbourg: Council of Europe. Tilgjengelig fra <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1543437&Site=CommDH&BackColorInternet=FEC65B&BackColorIntranet=FEC65B&BackColorLogged=FFC679> [lastet ned 12. april 2010]
- HRW, dvs. Human Rights Watch (2008, juni). *As if they fell from the sky. Counterinsurgency, Rights Violations, and Rampant Impunity in Ingushetia*. New York: HRW. Tilgjengelig fra http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/russia0608_1.pdf [lastet ned 12. april 2010]
- Jamestown Foundation (2007, 27. september). Ingushetia: More attacks on servicemen, kidnappings by security forces. *North Caucasus Analysis, Volume 8, Issue 7*. Tilgjengelig fra http://www.jamestown.org/programs/nca/single/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=4440&tx_ttnews%5BbackPid%5D=189&no_cache=1 [lastet ned 4. juli 2011]

- Jamestown Foundation (2010, 7. januar). New year brings no peace to the North Caucasus. *Eurasia Daily Monitor*. Tilgjengelig fra http://www.jamestown.org/programs/ncw/single/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=35891&tx_ttnews%5BbackPid%5D=24&cHash=aba3adecf6 [lastet ned 12. april 2010] [lenke ikke lenger virksom]
- Jane's World Insurgency and Terrorism (2011, 23. juni). *Imarat Kavkaz*. Colorado: IHS Jane's. [Elektronisk abonnementstjeneste]
- Kavkazkij-uzel (u.å). Ingusjetia: khronika teraktov obstrelov pokhisjtsjenij [Ingusjetia: krønike over angrep, skyteepisoder og bortføringer]. *Kavkazkij-uzel*. Tilgjengelig fra <http://ingushetia.kavkaz-uzel.ru/articles/122475> [lastet ned 22. september 2011]
- Kavkazkij-uzel (2010, 15. januar). Ingusjetia, Tsjetsjnia i Dagestan: god nesbyvsjikhhsija nadezjd [Ingusjetia, Tsjetsjenia og Dagestan: året av ikke oppfylte håp]. *Kavkazkij-uzel*. Tilgjengelig fra <http://northdistrict.kavkaz-uzel.ru/articles/163994> [lastet ned 12. april 2010]
- Kavkazkij-uzel (2011a, 24. januar). Armed confrontations in Northern Caucasus: 1710 victims in 2010. *Kavkazkij-uzel*. Tilgjengelig fra <http://www.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/17956/> [lastet ned 18. august 2011]
- Kavkazkij-uzel (2011b, 19. mai). Criminal case against sister of supposed "Domodedovo" suicide bomber stopped. *Kavkazkij-uzel*. Tilgjengelig fra <http://www.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/17176/> [lastet ned 29. september 2011]
- Kavkazkij-uzel (2011c, 9. september). Commission for militants' adaptation set up in Ingushetia. *Kavkazkij-uzel*. Tilgjengelig fra <http://www.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/18320/> [lastet ned 14. oktober 2011]
- Kozulin, Y. (2011). RwB: freedom of press in Dagestan and Chechnya is no better. *Kavkazkij-uzel*. Tilgjengelig fra <http://www.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/18382/> [lastet ned 7. oktober 2011]
- Landinfo (2008, 6. desember). *Ingusjetia og sikkerhetssituasjonen*. Oslo: Landinfo.

Notatet er unntatt offentlighet, men er tilgjengelig i utlendingsforvaltningens interne database for landkunnskap.
- Markedonov, S. (2010, november). *Radical Islam in the North Caucasus. Evolving Threats, Challenges, and Prospects*. Washington, DC: CSIS. Tilgjengelig fra http://csis.org/files/publication/101122_Markedonov_RadicalIslam_Web.pdf [lastet ned 23. mars 2011]
- Marty, D. (2009, 29. september). *Situation in the North Caucasus Region: security and human rights*. Strasbourg: Council of Europe, Committee on Legal Affairs and Human Rights. Tilgjengelig fra http://assembly.coe.int/CommitteeDocs/2009/ajdoc43_2009.pdf [lastet ned 12. april 2010]
- McGregor A. (2006, 2. juni). Islam, Jamaats and the Implications for the North Caucasus – Part 1. *Terrorism Monitor, Volume 4, Issue 11*. Tilgjengelig fra

http://www.jamestown.org/programs/gta/single/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=789&tx_ttnews%5BbackPid%5D=181&no_cache=1 [lastet ned 28. mars 2011]

- Memorial (u.å.). *Statistika pokhisjtsjenij i ubijstv v Tsjetsjne i Ingusjetij* [Statistikk på kidnappinger og drap i Tsjetsjenia og Ingusjetia]. Moskva: Memorial. Tilgjengelig fra <http://www.memo.ru/hr/hotpoints/N-Caucas/misc/razr/razr.htm> [lastet ned 25. august 2011]
- Memorial (2008a, januar). *Ingushetia 2007: What is coming next?* Moskva: Memorial. Tilgjengelig fra <http://www2.memo.ru/uploads/files/197.doc> [lastet ned 12. april 2010]
- Memorial (2008b, april). *Report by the Memorial Human Rights Centre dedicated to the new round of consultations between the EU and Russia (Ljubljana, April 16, 2008)*. Moskva: Memorial. Tilgjengelig fra <http://www.memo.ru/2008/04/18/1804083.html> [lastet ned 12. april 2010]
- Memorial (2008c, mars). *Situation in the North Caucasus conflict zone: analysis from the human rights perspective. Autumn 2008*. Moskva: Memorial. Tilgjengelig fra <http://www.memo.ru/2009/03/02/0203093.pdf> [lastet ned 12. april 2010]
- Memorial (2009a, mai). *Report for the next round of consultations on Human Rights European Union-Russia. The situation in the conflict zone of the North Caucasus. October 2008-May 2009*. Moskva: Memorial. Tilgjengelig fra <http://www.memo.ru/2009/05/26/2605094.doc> [lastet ned 12. april 2010]
- Memorial (2009b, oktober). *Bulletin of the Memorial Human Rights Center. Situation in the North Caucasus conflict zone: analysis from the human rights perspective. Spring 2009*. Moskva: Memorial. Tilgjengelig fra <http://www.memo.ru/eng/news/2009/10/08/0810095.doc> [lastet ned 12. april 2010]
- Memorial (2009c, desember). *Bulletin of the Memorial Human Rights Center. Situation in the North Caucasus conflict zone: analysis from the human rights perspective. Summer 2009*. Moskva: Memorial.

Tilgjengelig i utlendingsforvaltningens interne Landdatabase.

- Memorial (2010a). *Ingushetia: First Detentions and Disappearances of People after the Terrorist Act in Vladikavkaz*. Moskva: Memorial. Tilgjengelig fra <http://www.memo.ru/eng/news/2010/09/16/1609102.htm> [lastet ned 23. august 2011]
- Memorial (2010b). *The System of Impunity in the North Caucasus (2009-2010) – How Does it Function? Abductions and Disappearances of people in the North Caucasus in 2009. Sabotage of investigation of criminal cases in 2009-2010*. Moskva: Memorial. Tilgjengelig fra <http://www.memo.ru/eng/news/2010/10/18/doc.pdf> [lastet ned 26. august 2011]
- Memorial (2010c). *Bulletin of Memorial Human Rights Center. The situation in the zone of conflict in the North Caucasus: an evaluation by human rights activists. Autumn 2010*. Moskva: Memorial. Tilgjengelig fra

<http://landdatabasen/Tidligere%20Sovjetrepublikker/Russland/Filarkiv/Bulletin%20memorial%20autumn%202010.pdf> [lastet ned 25. august 2011]

- Memorial (2011, 23. august). Ingushetia: Police Subjected Minors to Illegal Interrogation. *Moskva: Memorial*. Tilgjengelig fra <http://www.memo.ru/eng/news/2011/08/23/2308111e.html> [lastet ned 26. september 2011]
- Mendelson, S.E., Malarkey, M. & Moore, L. (2010, 14. januar). *Violence in the North Caucasus. 2009: A Bloody Year*. Washington D.C.: CSIS (Center for Strategic and International Studies). Tilgjengelig fra <http://csis.org/publication/violence-north-caucasus-5> [lastet ned 12. april 2010]
- Mikalchenko, L. (2011, 28. mars). "Dosh" magazine: in Ingushetia Evkurov is trusted less than Zyazikov was. *Kavkazkij-uzel*. Tilgjengelig fra <http://adygea.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/16549/> [lastet ned 27. september 2011]
- RFE/RL, d.v.s Radio Free Europe/Radio Liberty (2009, 30. oktober). Violence pervades Ingushetian president's first year in office. *RFE/RL*. Tilgjengelig fra http://www.rferl.org/content/Violence_Pervades_Ingushetian_Presidents_First_Year_In_Office/1865178.html [lastet ned 12. april 2010]
- RFE/RL (2010a, 7. mars). Militant web-site confirms Buryatsky's death. *RFE/RL*. Tilgjengelig fra http://www.rferl.org/content/Militant_Website_Confirms_Buryatskys_Death/1976923.html [lastet ned 12. april 2010]
- RFE/RL (2010b, 14. juni). FSB Captures "Legendary" Ingush Field Commander. *RFE/RL*. Tilgjengelig fra http://www.rferl.org/content/FSB_Captures_Legendary_Ingush_Field_Commander/2071011.html [lastet ned 24. august 2011]
- RFE/RL (2010c, 6. oktober). Ingushetia Militants Announce Moratorium On Killing Police. *RFE/RL*. Tilgjengelig fra http://www.rferl.org/content/Ingushetia_Militants_Announce_Moratorium_On_Killing_Police/2182877.html [lastet ned 25. august 2011]
- RFE/RL (2011a, 11. mars). Riyadus Salikhiin Claims Responsibility for Moscow Blast. *RFE/RL*. Tilgjengelig fra http://www.rferl.org/content/riyadus_salikhiin_moscow_blast/2335402.html [lastet ned 23. august 2011]
- RFE/RL (2011b, 23. mars). Ingushetia Opposition Activist Beaten, Detained. *RFE/RL*. Tilgjengelig fra <http://www.amnesty.org/en/library/asset/EUR46/016/2011/en/1bfa96e1-c694-4316-9bce-9122c13c1bd1/eur460162011en.pdf> [lastet ned 7. oktober 2011]
- RFE/RL (2011c, 29. april). Is Moscow's Ingushetia Strategy Working? *RFE/RL*. Tilgjengelig fra http://www.rferl.org/content/caucasus_report_is_moscows_ingushetia_strategy_working/16798245.html [lastet ned 5. juli 2011]

- RIA Novosti (2006, 29. mai). Gunman sought for 2004 Ingushetia attack arrested in Kazakhstan. *RIA Novosti*. Tilgjengelig fra <http://en.rian.ru/russia/20060529/48760872.html> [lastet ned 4. juli 2011]
- Sechin, A. (2011, 11. februar). Magomed Yevloev's brother and sister were unaware about his plans to become suicide bomber, their father says. *Kavkazkij-uzel*. Tilgjengelig fra <http://www.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/16116/> [lastet ned 23. august 2011]
- Vachagaev, M. (2005, 5.april). Evolution of the Chechen Jamaat. *North Caucasus Analysis, Volume 6, Issue 14*. Tilgjengelig fra http://www.jamestown.org/single/?no_cache=1&tx_ttnews%5Btt_news%5D=2859 [lastet ned 14. oktober 2011]
- Vachagaev, M. (2007, august). *The Ingush Jamaat: Identity and resistance in the North Caucasus*. Washington D.C.: The Jamestown Foundation. Tilgjengelig fra <http://www.jamestown.org/uploads/media/Jamestown-VachagaevJamaat.pdf> [lastet ned 12. april 2010]
- Vachagaev, M. (2009, 13. november). Ingushetia's president loses his luster in his first year in office. *Eurasia Daily Monitor, Volume 6, Issue 210*. Tilgjengelig fra http://www.jamestown.org/single/?no_cache=1&tx_ttnews%5Btt_news%5D=35731 [lastet ned 12. april 2010]
- Vachagaev, M. (2011a, 28. januar). Ingushetia in 2010: The Insurgency Remains a Potent Force. *North Caucasus Analysis, Volume 12, Issue 2*. Tilgjengelig fra http://www.jamestown.org/single/?no_cache=1&tx_ttnews%5Btt_news%5D=37416&tx_ttnews%5BbackPid%5D=514 [lastet ned 24. august 2011]
- Vachagaev, M. (2011b, 24. juni). Medvedev Appoints a New Interior Minister for Ingushetia. *Eurasia Daily Monitor, Volume 12, Issue 13*. Tilgjengelig fra http://www.jamestown.org/single/?no_cache=1&tx_ttnews%5Btt_news%5D=38095&tx_ttnews%5BbackPid%5D=514 [lastet ned 23. august 2011]
- Vachagaev, M. (2011c, 15. september). The Revival of Ingushetia's Insurgency. *Eurasia Daily Monitor, Volume 8, Issue 169*. Tilgjengelig fra http://www.jamestown.org/programs/nca/single/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=38405&tx_ttnews%5BbackPid%5D=24&cHash=43ce300116d8a6f44394a1a77579badd [lastet ned 21. september 2011]
- Wikipedia (u.å). *Ingushetia*. Wikipedia. Tilgjengelig fra <http://en.wikipedia.org/wiki/Ingushetia> [lastet ned 14. oktober 2011]
- Yarlykapov, A. (2007, 5. juni). Separatism and Islamic extremism in the ethnic republics of the North Caucasus. *Russian Analytical Digest 22*. Tilgjengelig fra <http://www.isn.ethz.ch/isn/Digital-Library/Publications/Detail/?fecvnodeid=110627&ord588=grp1&fecvid=33&ots591=0C54E3B3-1E9C-BE1E-2C24-A6A8C7060233&lng=en&id=31618> [lastet ned 12. april 2010]

Muntlige kilder

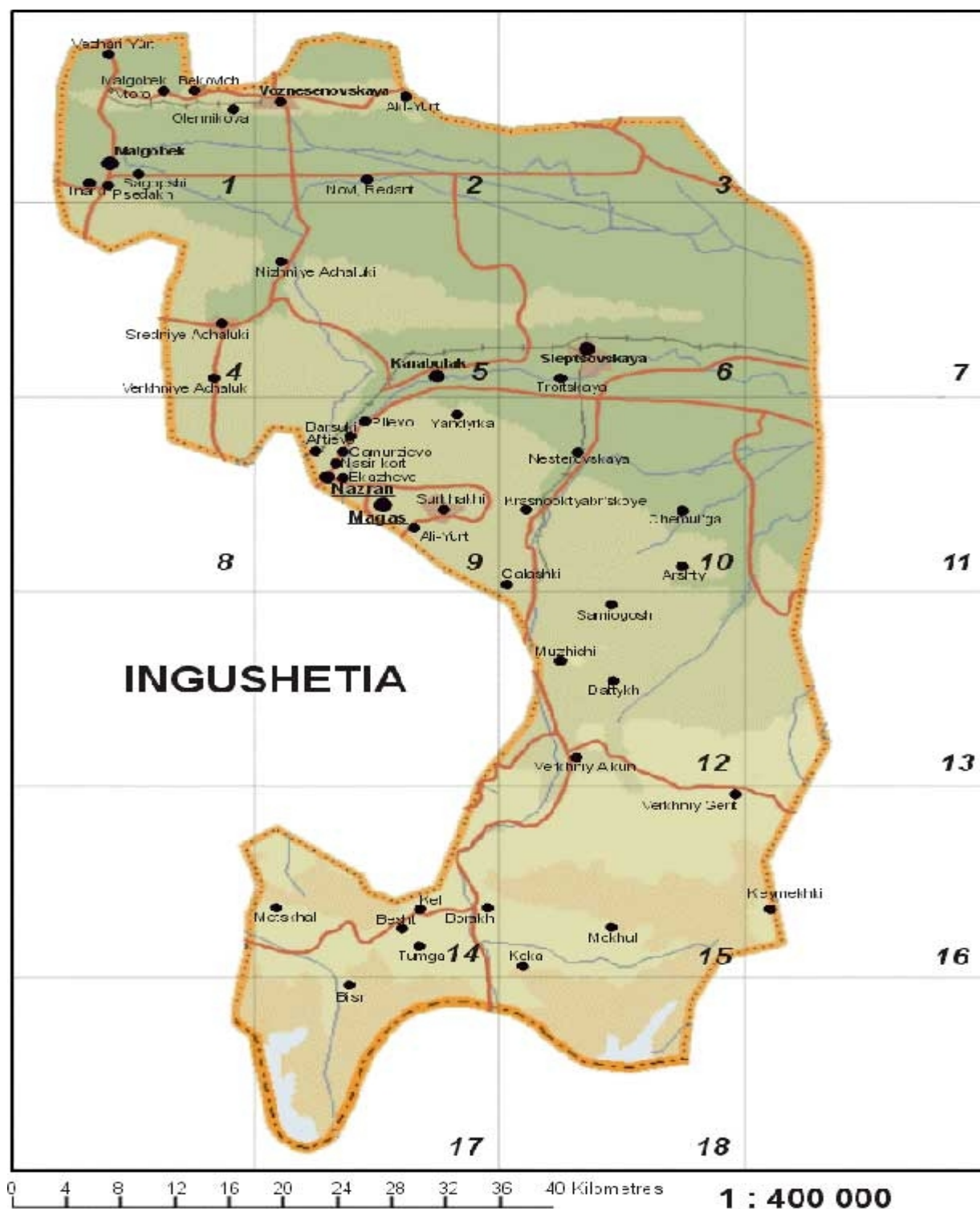
- Velinformert kilde, e-post september 2011.
- Ganusjkina, Svetlana. Leder av den russiske NGOen Civic Assistance og styremedlem i menneskerettighetsorganisasjonen Memorial. Intervju februar 2010.
- Human Rights Watch (HRW), ved representant. Intervjuer i Moskva juni 2009 og februar 2010
- Kavkazkij-uzel (Caucasian Knot), ved journalist. Intervju i februar 2010, møte i mars 2010, møte i mai 2011.
- Mashr, ved leder Magomed Mutsolgov. Intervju i Ingusjetia juni 2009.
- Novaja Gazeta, ved journalist. Intervju i Moskva februar 2010.
- Russisk menneskerettighetsorganisasjon, ved to representanter. Intervju i Moskva juni 2009.
- Russisk menneskerettighetsorganisasjon, ved flere representanter. Intervju i Nord-Kaukasus juni 2009.
- Russisk menneskerettighetsorganisasjon. E-post 25. november 2010, 23. mars 2011, 25. mai 2011, 30. mai 2011, 28. september.
- Russisk NGO, ved flere representanter. Intervju i Nord-Kaukasus juni 2009.
- Al-Shishani, Murad. Møte i Landinfo, 24. mars 2011.
- SRJI, dvs. Stitching Russian Justice Initiative, ved representant. Intervjuer i Moskva juni 2009 og februar 2010.

Vedlegg 1 – Kart over Ingusjetia og Tsjetsjenia

Kilde: US Department of State, Bureau of Intelligence and Research, Office of the Geographer and Global Issues. Tilgjengelig fra http://www.peaceinthecaucasus.org/sites/all/themes/ChaiGaram/ChaiGaram/files/Chechnya_Map.pdf [lastet ned 25.oktober 2011]

Vedlegg 2 – Kart over Ingusjetia

Kilde: Den ingusjetiske republikken. *Respyblika Ingysjetija. Novosti* [Den ingusjetiske republikken. *Nyheter*] Tilgjengelig fra <http://www.ingushetiya.ru/> [lastet ned 26.oktober 2011]